

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 "
3 luni	8 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON No. 748

S U M A R

Contenciosul administrativ de d-l Em. Porumbaru;

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Curtea de Casație secția I: Constanța G. Racoviță și alții cu Palsologu și Cred. Rural;

Idem; Marcu Meltzer cu Maria Căpitan Bălăceanu,

Casație secția II: D. Gioroboreanu cu C. C. Băteanu și Sevastița Gărdăreanu;

Trib. Ilfov secția IV: Sami Focșăneanu cu Blansa Focșăneanu, cu o Notă;

Judecătoria Ocolului Jiu (Gorj): Paraschiva G. Ciocan cu I. G. Calota;

Cercetarea Paternității:

De la Banchetul Cercului Juridic, din Ploiești: Scrisoare d-lui

Toneanu și Tăstul d-lui V. I. Bălășescu;

Bibliografie

Contentiosul administrativ

Prin câte-va articole publicate în altă parte ⁽¹⁾, am examinat proiectul pentru modificarea legii organice a Curții de casație din punctul de vedere al constituționalității sale, și în special din punctul de vedere al principiului separațiunii puterilor Statului. Concluziunea la care am ajuns a fost că proiectul în chestiune se depărtează de la acest principiu, prin faptul că restrânge atât drepturile constituționale ale administrațiunii cât și pe acelea ale puterii judecătorești.

Nu este în intențiunea mea de a reveni asupra argumentelor pe cari am întemeiat părerea mea. Dar, tratând în coloanele unui ziar politic o chestiune eminentă juridică, care implică o examinare amănunțită a celor mai delicate și mai subtile controverse din domeniul dreptului public, a trebuit să las la o parte multe considerațiuni de o natură prea specială, cari nu 'și puteau găsi locul acolo. Din această cauză, a putut rămâne oare-care obscuritate asupra unor puncte de drept importante, pe care ții să o fac a dispărea, examinând chestiunea juridică în toată întregimea ei.

S'ar părea că este o contradicțiune în afirmarea, ce am făcut în studiul meu, că proiectul restrânge nu numai drepturile puterii executive, dar și pe acelea ale justiției. Cu toate acestea, contradicțiunea nu este de cât aparentă, după cum se va vedea îndată.

Că proiectul restrânge drepturile puterii executive, aceasta rezultă din două serii de dispozițiuni cuprinse într'insul.

Mai întâi, se dă Curții de casație dreptul de jurisdicțiune asupra unei categorii de acte cari sunt de ordine pur administrativă, adică cari nu fac parte din materia propriu zisă a conțențiosului, și cu modul acesta se dă puterii judecătorești, pe lângă dreptul de a judeca, pe care 'l are de la Constituțiune, și dreptul de a administra, care este o funcțiune proprie a puterii executive.

În adevăr, puterea judecătorească nu este chemată a se pune în mișcare de cât atunci când este vorba de recunoașterea unui drept existent (*juris dictio*). Hotăririle sale sunt tot-d'a-una *declarative*, iar nu *atributive* de drepturi. Când este vorba de un simplu conflict între interesul individual al unui cetățean și interesul colectiv al societății, când administrațiunea refuză unui particular dreptul de a săvârși oare-cari acte pe cari ea le crede contrarii interesului general și pe cari are de la lege *facultatea* de a le încuviința sau nu, după propria și suverana ei apreciere, în acest cas hotărîrea administrațiunii este atributivă de drepturi și ea ast-fel, nu face parte din domeniul puterii judecătorești. Așa ar fi, de exemplu, refuzul de autorizațiune al autorității comunale relativ la înființarea unui stabiliment insalubru în anumite părți ale orașelor. Instanța judecătorească care ar reforma o asemenea deciziune administrativă ar da cetățeanului un drept nou, pe care numai administrațiunea îl poate da. Hotărîrea sa ar fi atributivă, nu declarativă de drepturi. Ea ar face funcțiune de corp administrativ, nu de organ al justiției, și ar viola ast-fel în mod evident principiul constituțional al separațiunii puterilor în Stat.

Toate actele de această natură trebuiesc lăsate puterii executive, singură în drept a le reforma pe cale ierarhică. Din cauza caracterului lor facultativ și discreționar, ele nu pot face obiectul unui recurs conțențios, de oare-ce nu comportă nici o discuțiune de drepturi câștigate sau

(1) Articolele au fost publicate în *l'Indépendance Roumaine* și apoi extrase în broșură.

de violare de lege. Atât în Franța, unde există o jurisdicțiune administrativă, cât și în Belgia, unde o asemenea jurisdicțiune nu există, unde conțențiosul administrativ este, ca și la noi, în competența tribunalelor de drept comun, aceste afaceri nu sunt considerate ca făcând parte din materia conțențiosului (2).

O întrebare se poate pune: care este puterea unor asemenea acte, atunci când ele sunt făcute fără observarea formelor legale și în afară de casurile pentru cari legea a dat o putere discreționară administrațiunei? În asemenea cazuri, se poate admite ca legea să organizeze, ca în Franța, recursul pentru exces de putere. Proiectul însă nu se mărginesce aci. El merge mult mai departe și permite ca aceste acte să fie atacate chiar pentru greșită apreciere a faptelor, ceea ce constituie o adevărată impietare asupra domeniului administrațiunei. Și de și Camera, modificând art. 37, a restrâns numărul casurilor în cari actele de pură administrațiune pot fi atacate pentru cestiuni de fapt, a admis totuși că se poate recurge în contra lor pentru denaturare de acte: ceea ce revine, din punctul de vedere juridic, aproape la același lucru.

A doua categorie de acte pe cari proiectul le atribuie puterii judecătorești și cari constituiesc o restrângere a domeniului puterii executive este cea relativă la actele reglementare, a căror legalitate poate fi judecată pe cale de acțiune principală, prin hotăriri investite cu autoritatea lucrului judecat. După o sănătoasă interpretare a principiului separațiunei puterilor, reglementele ilegale pot să fie înlăturate de puterea judecătorească, atunci când se cere aplicarea lor. Ele nu pot însă să fie anulate prin decisiunile justiției, mai ales când sunt făcute în virtutea unei delegațiuni speciale a legiuitorului.

Să vedem acum în ce mod proiectul micșorează atribuțiunile puterii judecătorești.

Astăzi, sub regimul legii din 12 Iulie 1866, tribunalele au plenitudinea jurisdicțiunei. Afacerile cari compun materia conțențiosului administrativ, ca toate celelalte procese, fără alte excepțiuni de cât acelea cari rezultă din câte-va legi speciale, aparțin tribunalelor de drept comun. Ele se judecă de cele două grade de jurisdicțiune cari formează justiția ordinară și merg înaintea Curții de casațiune numai pentru violațiuni de lege. După proiectul guvernului, din contra, toate materiile prevăzute în art. 5 sunt sustrate judecăței tribunalelor ordinare și deferite *omisso medio* Curței de casațiune, care le judecă în fond, nu ca instanță de casare, ci ca un tribunal special insti-

tuit de lege pentru a judeca anumite acte de conțențios administrativ.

Această derogățiune de la bazele organizațiunei noastre judecătorească și de la dispozițiunile legii din 12 Iulie 1866 constituie o nouă atingere adusă principiului separațiunei puterilor. Ea privează o întreagă categorie de justițiabili de judecătoria lor firescă și suprimă atât principiul celor două grade de jurisdicțiune, care este o garanție de bună justiție, cât și deosebirea fundamentală care există între funcțiunile instanțelor de fond și acelea al tribunalului de casare.

Este dar dovedit că nu există nici o contradicțiune în afirmarea ce am făcut că proiectul supus în acest moment desbaterilor Parlamentului restrânge în același timp drepturile puterii judecătorești și pe acelea ale puterii executive, violând ast-fel din două puncte de vedere principiul separațiunei puterilor Statului, care este baza constituțională a organizațiunei noastre politice.

Rămâne acum să ne ocupăm de două lacune ale proiectului: a) până unde se întinde, din punctul de vedere al lucrului judecat, autoritatea hotăririlor date în materie de conțențios administrativ; b) ce se face cu litigiile administrative pe cari noul proiect nu le prevede și cari, după legea din 12 Iulie 1866, sunt de competența tribunalelor ordinare.

Asupra acestor două puncte importante ale legii voi reveni într'un viitor articol.

Em. Porumbaru

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITE, Secțiunea I

Audiența de la 7 Decembrid 1904

Președenția D-lui C. C. ȘTEFĂNESCU, Consilier
Constanța Gh. Racoviță, Lucia Gh. Romano și H. Isvoranu
cu Eugenia M. Paleologu și Creditul Funciar Rural

Testamente.—Substituție fideicomisară.—Cestiunea de a se ști dacă o dispoziție testamentară presintă caracterele unei substituții.—Cestiune de drept.—Dacă Curtea de casație poate intra în discuția faptelor din care judecătorii fondului deduc intenția testatorului.—(Art. 803 din Codul civil).

Cestiunea d'a se ști dacă o dispozițiune testamentară presintă sau nu caracterele orî elementele unei substituțiuni oprită de art. 803 din Codul civil, este prin natura sa o cestiune de drept iar nu o simplă cestiune de fapt.

Dacă însă aparține Curții de casație, în materie de substituție, de a examina înșiși termenii testamentelor pentru a recunoaște dacă constituiesc sau nu o substituție oprită, și dacă ea și-a rezervat tot-d'a-una dreptul de a controla, în asemenea materie, aprecierile judecătorilor fondului, acest control nu merge pînă a intra în discuțiunea faptelor din cari ei deduc, în caz de îndoială și incertitudine, care a fost intențiunea testatorului și a revizui deducțiunile lor în această privință, cind ele nu sunt formal dezmințite nici prin clausele testa-

(2) V. Laferrrière, Jurisdiction Administrative, t. II, p. 424. — Giren, Droit Public de la Belgique, No. 174 et suiv.

mentului, nici prin consecințele juridice și legale ce decurg din aceste clause.

Ast-fel, constatarea intențiunii testatorului din cercetarea și interpretarea diferitelor dispoziții din testament, intră în atribuția suverană a instanței de fond.

Decisiunea 534/904.—Respins recursul făcut de Constanța Gh. Racoviță, Lucia Romano și Henri Isvoranu contra decisiunii Curții de apel din București, s. I cu No. 55/903 dată în proces cu Eugenia M. Paleologu și Creditul funciar rural.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu;

Pe d. l. avocat Matei Cantacuzino în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d. n-ii avocați Take Ionescu, Al. Djuvara, B. Cernea și Gr. Vulturescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

« Exces de putere și violarea prin ipiul că, în cas de îndoială o declarațiune de voință trebuie interpretată în sensul în care ea este susceptibilă de a produce un efect.

« De și testamentul def. Ion Isvoranu conține în privința universalității averii toate elementele unui legat în usufruct în favoarea fratelui testatorului său, și în plină proprietate în favoarea copiilor acestuia, de oar.—ce testatoarele declarând că lasă toată averea sa fratelui său Constantin, adăugă însă cu condițiunile următoare : « va putea profita de toate veniturile cât va trăi însă nu va putea înstrăina sub nici un cuvânt, iar dupe moartea fratelui meu (și nu de la majoritatea lor) copiii săi se vor bucura de a mea moștenire », totuși Curtea de fond nesocotind principiile și limitele puterii de interpretare acordate justiției, consideră această dispoziție ca o îndoită liberalitate succesivă în plină proprietate, pe motivul : 1) că nicărei testatorului nu zice categoric, că lasă usufructul fratelui său, iar plina proprietate copiilor acestuia ; 2) pe motive deduse din dispoziții accesorii ale testamentului, unele privitoare la ipoteza când legatele ar fi reduse după cererea unui moștenitor rezervatar, altele privitoare, nu la universalitatea averii, ci la unele bunuri anume determinate în privința cărora testatorul conferă fratelui puterea de a le înstrăina pentru a plăti datoriile sale și a executa obligațiuni constatate prin hotărâri judecătorești, motive care erau de natură, cel mult, de a face să se nască o îndoială în privința sensului dispozițiunii principale din testament, care în nici un cas însă nu putea să autorizeze pe judecătorii de fond de a înlăt ra sau a denatura această dispoziție .

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă, că moștenitorii defunctului I. Isvoranu, recurenții de astăzi, intențind acțiune în contra întimaților Eugenia M. Paleologu și Creditul Funciar rural, au cerut a se recunoaște, față de acestia, că, după testamentul numitului defunct, reclamantii singuri sunt proprietarii moșiei Vâlcelele ; că părintele lor Constantin Isvoranu, pe numele căruia s'a efectuat vânzarea silită a acelei moșii de credit, era un simplu legatar de uzufruct ; a se constata apoi că dinșii nefiind puși în cauză și nici reprezentaiți cu ocazia acelei vânzări Eugenia Paleologu și autoarea sa Elena Șuțu au cumpărat zisa moșie a non domino ; a se anula prin urmare titlurile lor de cumpărătoare, și a se obliga Eugenia Paleologu, actuală proprietară, să le delase în plină proprietate și posesiune moșia Vâlcelele ;

Având în vedere că unul din motivele, pentru care Curtea de apel din București a respins acțiunea recurenților este că testamentul lui Ion Isvoranu din 25 Ianuarie 1873, pe care dinșii își întemeiau acțiunea lor, conținând o substituțiune fidei-comisară oprită de lege, este nul și nu le poate conferi nici un drept asupra moșii, care face obiectul revendicării ;

Considerând că cestiunea d'a se ști dacă o dispozițiune testamentară prezintă sau nu caracterele sale elementele unei substituțiunii oprite de art. 803 Cod civil, este prin natura sa o cestiune de drept, iar nu o simplă cestiune de fapt ;

Că dacă aparține Curții de casațiune, în materie de substituțiune, de a examina înșii termenii testamentelor, pentru a recunoaște, dacă constituiesc sau nu o substituțiune oprită, și dacă ea s'a rezervat tot-dauna dreptul de a controla în asemenea materie, apreciațiunile judecătorilor fondului, acest control nu merge pînă a intra în discuțiunea faptelor, din care ei deduc, în caz de îndoială și de incertitudine, care a fost intențiunea testatorului, și a revizui deducțiunile lor în această privință, când ele nu sunt formal desmințite nici prin clauzele testamentului, nici prin consecințele juridice și legale, care decurg din acele clause ;

Considerând că Curtea de apel, prin deciziunea supusă recursului, cercetând și interpretând diversele dispozițiuni din testamentul lui Ion Isvoranu, constată din examinarea și apropierea tuturor clauselor și din termenii întrebunțați de testator, că n'a voit a face o dispozițiune în favoarea fratelui său Constantin, avînd de obiect usufructul averii sale, și o altă dispozițiune în favoarea copiilor acestuia, avînd de obiect nuda proprietate a aceleiași averi, așa cum au susținut recurenții ; că din potrivă testamentul coprinde o substituțiune oprită de art. 803 Cod civil, întru cit testatorul a lăsat lui Constantin Isvoranu eredele instituit, toată averea sa în plină proprietate și l'a obligat a o păstra, puînd înstrăina numai o casă, pentru plata unei datorii a defunctului, și de a remite acea avere după moartea sa copiilor săi ;

Considerând că aceas'a cercetare și constatare a intențiunii testatorului intrînd în atribuțiunea suverană a instanței de fond, Curtea cu drept cuvînt a declarat isbit de nulitate testamentul lui Ion Isvoranu, cînd a constatat că coprinde elementele unei substituțiunii oprite de lege ;

Că de almintrelea această interpretare s'a justifică pe deplin prin coprinșul tuturor clauselor din testament și prin presupunțiunile, ce le relevează Curtea în deciziunea sa ;

Că așa fiind motivul câtă a se repinge ca neîntemeiat ;

Considerînd că deciziunea supusă recursului menționîndu-se pe constatările, din care Curtea deduce nulitatea testamentului, invocat de recurenții ca un titlu pentru revendicarea moșiei Vâlcelele, este fără interes a se mai discuta și celelalte motive de casare.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, recursul etc.

Audiența de la 22 Februarie 1905

Președenția D-lui C. C. ȘTEFANESCU, Consilier

Marcu Meltzer cu Maria Căpitan Bălăceanu

Contract de închiriere. — Legea asupra drepturilor proprietarilor. — Dreptul tribunalului și al judeului de ocol, de a judeca fie-care în limitele competenței lor, atât cererile pentru plata chiriei sau arendeii, cât și ori-ce cereri ce isvorăsc din acele contracte. — (Art. 1 din legea asupra drepturilor proprietarilor).

Potrivit art. 1 din legea asupra drepturilor proprietarilor, rezultînd din contractele de închiriere sau arendare, președintele tribunalului sau judecătorul de ocol, fie-care în marginea competenței sale, au cădere să judece, nu numai cererile pentru plata chiriei, sau arendeii, ci și cererile pentru valorificarea ori-cărui alt drept care isvorăște din contractul de închiriere sau de arendare precum ar fi cererile de reparațiuni-la imobilul închiriat.

Decisiunea No. 85/904. — Respins recursul făcut de Marcu Meltzer contra decisiunii Curții de

apel Iași, s. I, No. 143/904, dată în proces cu Maria Căpitan Bălăceanu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier R. N. Opranu;

Pe d-l avocat P. Missir din partea recurentului în desvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat G. Panu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

• Violarea art. 316 Pr. civ. și rea interpretare a legii relative la drepturile proprietarilor din contractele de locațiune, din 30 Martie 1903.

• Această lege introduce procedura referențelor numai pentru executarea și urmărirea drepturilor de creanțe ce izvoresc din locațiune pentru proprietari, și pentru ca aceștia să poată ajunge cu mai mare înlesnire la încasarea creanțelor lor; aceasta nu dă prin urmare în competența tribunalului chestiile de reziliere a contractelor de locațiune, de cât pentru neplata ciștiului (art. 2), iar în ceea ce privește stipulațiunile relative la degradarea imobilului și la reparații numai despăgubirile convenite proprietarului, se pot cere pe această cale (art. 7), iar celelalte consecințe ale nerespectării contractelor de locațiune, sunt rezervate instanțelor de drept comun.

• Ast-fel fiind Curtea nu era competente să judece și să pronunțe o decizie când nu avea înaintea ei o sentință competentă, să se pronunțe asupra rezilierii contractului. Curtea se găsea a fi incompetentă rationae materiae și nu putea judeca de cât călcând art. 316 Pr. civ. și dând o greșită interpretare legii din 30 Martie 1903.

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă că Căpitanul Olivier Bălăceanu, în calitate de procurator al soției sale Maria, proprietara moșiei Serpenița din jud. Dorohoi, a intentat acțiune, în baza legii din 30 Martie 1903, asupra drepturilor proprietarilor, în contra lui Marcu Meltzer, arendașul acelei moșii pentru ca, în conformitate cu clauza expresă din contractul de arendare, autentic, care declară resiliat deplin drept acel contract pentru neîntreținerea ecarsetelor moșiei în bună stare, și nefacerea reparațiilor necesare, să se declare resiliat contractul de arendare sus zisei moșii pentru motivul că arendașul nu a făcut reparații la ecarete, nu le a întreținut în bună stare, a distrus via și livada și altele; că Președintele Tribunalului Dorohoi, prin hotărârea sa cu No. 430 din 1904, a respins această acțiune; că făcându-se apel, Curtea din Iași, prin deciziunea supusă recursului, a admis apelul, a găsit fondată acțiunea și a declarat resiliat contractul de arendă, al zisei moșii, condamnând pe recurentul Marcu Meltzer și la trei mii cinci sute lei daune;

Având în vedere că după art. 1, din legea asupra drepturilor proprietarilor, rezultând din contractele de închiriere și de arendare, proprietarul pentru plata chiriei sau arenzei datorite, precum și pentru resilierea tuturor drepturilor care izvoresc din contractele de închiriere și de arendare, va putea face o cerere de executare adresată către Președintele Tribunalului, conform regulii de procedură sau către Judecătorul de ocol competent, conform art. 55 și 57 al legii judecătorilor de pace;

Considerând că conform acestui text de lege, președintele tribunalului sau judecătorul de ocol, fie care în marginea competenței sale, au cădere să judece nu numai cererile pentru plata chiriei sau arenzei precum se pretinde de recurent, ci și cererile pentru valorificarea ori căruia alt drept care izvorește din contractul de închiriere sau de arendare;

Că, prin urmare, Curtea de apel judecă cu competență un apel făcut în contra unei hotărâri a președintelui tribunalului, prin care hotărăște asupra unei cereri de resiliere a contractului de arendare pentru degradarea imobilului arendaș și nu violează nici un text din legea proprietarilor;

Că deci motivul de casare este nefondat.

Asupra motivului al II-lea:

• Omisiune esențială și exces de putere.

• Am invocat înaintea instanței apărarea decisivă în cauză că cererea de reziliere pe motivul că arendașul nu ar fi făcut reparația ecarsetelor, este lipsită de interes, în câtă vreme însuși proprietarul reclamant a consimțit la reînnoirea contractului pe un period de arendă.

• Curtea omite de a considera această apărare și ne-o respinge fără nici o motivare, ceea-ce constituie un exces de putere.

Considerând că nu se constată din practica deciziunii asupra recursului, că recurentul n'a invocat ca mijloc esențial de apărare contra cererii de reziliere a contractului, de arendare, faptul că proprietarul i-a arendaș moșia, pe un nou period, ci pe lângă mijloacele de apărare propuse, a invocat faptul noii arendaș că o presupțiune că n'a distrus ecarsetele și n'a violat clauzele din contractele de arendare, presupțiune care n'a fost de natură să schimbe convingerea ce si-a făcut Curtea de fond, din ancheta de la fața locului efectuată la prima instanță, de președintele tribunalului, că recurentul n'a făcut nici o reparație la ecarete, spre a le întreține în bună stare, ci din contră a contribuit la ruina lor, și a făcut acte de degradarea lor; că așa fiind, omisiunea invocată ne fiind esențială, nu poate avea de efect casarea deciziunii adusă în recurs;

Că afară de aceasta, nu se poate deduce lipsa de interes, pentru proprietar, de a cere resilierea contractului de arendare în vigoare din singura împrejurare că proprietarul ar fi încheiat un alt contract pentru un nou period de arendare;

Că prin urmare acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 4 Aprilie 1905

Președenția D-lui GR M. BUIUCLIU, Consilier

D. Cioroboreanu cu C. C. Bălăceanu și Sevastița Gărdăreanu

Acțiunea cambială. — condițiunile esențiale a le existenței unei cambii. — Lipsa formulei, «bun și aprobat». — Dacă din cauza lipsei acestei formule, cambia își perde efectele sale ca efect comercial. — (Art. 270 și 275 C. com.)

Legiuitorul nostru, alt fel ca cel italian introducând dispoziția art. 275 din Codul comercial, n'a înțeles prin aceasta, că, o cambie, ar trebui să fie declarată nulă ca efect de comerț și că acțiunea contra trăgătorului să fie respinsă pur și simplu, din cauza n'îndeplinirii formulei «bun și aprobat» care ar avea să preceadă subsemnătura trăgătorului, ci spre a da un sens art. 275 trebuie să zicem că cambia, fără îndeplinirea acelei formule nu încetează de a fi cambie rămânând în acest caz dreptul posesorului cambiei să dovedească, conform Codului de comerț că promisiunea făcută prin cambie e reală.

Decisiunea 125/905. — Casată, în urma recursului făcut de D. Cioroboreanu, decisiunea Curții de apel din Craiova, s. I cu No. 2/904, dată în proces cu C. C. Bălăceanu și Sevastița Gărdăreanu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l președinte N. Mandrea;

Pe d-nii avocați: P. Borș, M. Sipsom și I. Rădoi în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d. avocat N. Mătescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

• Curtea comite un exces de putere atunci când de și ar fi constatat că efectul comercial ce-l prezentam, nu îndeplinea

TRIBUNALUL ILFOV, Secția IV

Audiența de la 10 Februarie 1905

Președinția D-lui G. A. MAVRUS, Președinte

Sami Focșăneanu cu Blașa Focșăneanu

Sentința civilă No. 59 bis

condițiunea legală a unei cambii, și refuză totuși de a condamna pe D-na Gărdăreanu la plata sumei în baza înscrisului care face dovada datoriei, refuzându-mi în același timp o dovadă cu martori, pentru a stabili comercialitatea obligațiunei atunci când această dovadă era admisibilă în materie comercială, și mai ales față de acel înscris care putea cel puțin face un început de dovadă scrisă. Prin acest mijloc Curtea ajunge a face o greșită aplicațiune a art. 276 Cod. com. și declară absolut nul un efect comercial ce nu răspunde cuvintele bun și aprobat, atunci când știut este că un atare efect comercial dacă nu produce efectele unei cambii neîndeplinind formele necesare, dar rămâne tot-d'una valabil ca act pentru a stabili convențiunea părților, rezultând din stabilirea acordului voinței lor, convențiune care obligă pe D-na Gărdăreanu la plată nu ca cambie, ci ca convențiune comercială pur și simplu.

Având în vedere că se constată că Popescu cerând condamnarea la plata sumei de 4000 lei în mod solidar a lui C. C. Bălțeanu și Sevastița Gărdăreanu pe temeiul unei cambii, tribunalul de Mehedintși prin sentința din 27 Septembrie 1902 declară că, cambia e nulă față de D-na Gărdăreanu conform art. 275 Cod. com. într-o cât cambia fiind scrisă de alt-cineva, semnătura D-nei Sevastița Gărdăreanu, trebuia să fie precedată de «bun și aprobat», și se arate în litere suma pentru care se obligă conform art. 275 Cod. com., neavând de alt-fel aceasta una din calitățile indicate în articolul citat pentru ca să fie dispensată de îndeplinirea acelei forme a adăogirei clausei «bun și aprobat» și prin urmare se respinge ca neîntemeiată acțiunea contra D-nei Sevastița Gărdăreanu, condamnând numai pe C. C. Bălțeanu ;

Având în vedere că în urma apelului făcut, Curtea de apel din Craiova prin decizia supusă recursului a confirmat acea sentință ;

Considerând că condițiile esențiale ale cambiei sunt indicate prin art. 270 Cod. com. în număr de nouă,—că lipsa uneia sau alteia din aceste condiții are de efect nulitatea sau neexistența unei cambii în sensul art. 270 Cod. com. ;

Considerând că între aceste condiții esențiale indicate de art. 270 nu e că cambia să fie scrisă de însuși trăgătorul, iar în lipsă, să fie precedată subscrierea de formula «bun și aprobat» cu arătare în litere a sumei pentru care trăgătorul se obligă ;

Că dacă legiuitorul român, alt-fel ca cel italian, a introdus dispoziția art. 275 nu se indică prin expresiile «e dator», din acea dispoziție, că la condițiile esențiale ale cambiei s'ar fi adăogat o a zecea condiție esențială, ast-fel că pentru neîndeplinirea formalității indicate prin art. 275, ar avea a se zice că nu este cambie sau că cambia e nulă ; că dacă așa precum e formulat art. 275, am admite aceea ca tribunalul de Mehedintși și Curtea de apel din Craiova a consacrat că lipsa formulei de «bun și aprobat» ar avea de consecință nulitatea cambiei, natura și valoarea cambiei și însemnătatea economică și juridică a cambiei s'ar altera, s'ar nimici în detrimentul institutului cambiei ;

Considerând că legiuitorul nostru adoptând art. 275 Cod. com. n'a înțeles că cambia pentru neîndeplinirea formulei de «bun și aprobat» care ar avea să precedă subsemnătura trăgătorului, ar trebui să fie declarată nulă sau desființată cambia de valoarea specifică ca efect de comerț, și că acțiunea contra trăgătorului să fie respinsă ca neîntemeiată pur și simplu, ci spre a da un sens și art. 275 Cod. com. trebuie să zicem că cambia fără îndeplinirea acelei formule nu încetează a fi cambie și dacă trăgătorul tras în judecată, opunând neîndeplinirea formulei art. 275, va încumba posesorului cambiei sarcina, că promisiunea făcută prin cambie e reală, ceea ce va face prin orice mijloc conform Codului de comerț, ast-fel că practic, întâmpinarea trăgătorului că subscrierea nu e precedată de acea formulă, va avea cel mult, în multe cazuri, numai scopul unei amânări ;

Că ast-fel motivul fiind întemeiat, urmează ca decizia Curței de apel să fie casată.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Divorț.—Hotărîre pronunțată în țară străină.—Condițiunile ce trebuie să întrunească spre a putea fi executată în țara noastră.—Erori constatate într'ansa.—Dacă partea le poate modifica prin cererea de executare sau dacă tribunalul poate rectifica asemenea erori.—(Art. 374 Pr. civ.).

De și, după art. 374 Pr. civilă, hotărîrea unui tribunal străin, pentru a putea fi executată în țara noastră, trebuie să fie investită cu formula executorie de către un tribunal român adică să aibă un executor, însă tribunalul sesizat a da executorul, e ținut să examineze dacă această hotărîre întrunește toate condițiunile constitutive a unei hotărîri.

Prin urmare, dacă o asemenea sentință nu întrunește aceste condițiuni, nu poate fi executată în țară, nici chiar în cazul când o eroare ar fi strecurată într'insa, căci nici partea reclamantă nu poate să o modifice prin cererea de executor, și nici tribunalul nu e competent să facă vre-o rectificare într'insa.

S'a ascultat d-nii avocați C. Vortman și M. Valerianu din partea reclamantului Sami Focșăneanu și d-nii avocați Dumitrescu și Gușerescu din partea părții Blașa Focșăneanu.

Tribunalul,

Asupra cererii făcută de Sami Focșăneanu prin procuratorul său Emil Nicolau cu petiția înreg. la No. 23219/904 ;

Având în vedere actele din dosar, cele prezentate și susținerile părților ;

Având în vedere că Sami Focșăneanu prin această cerere tinde ca sentința de divorț ce presintă și care ar fi pronunțată de autoritățile judiciare din Viena sub No. 45/4 între dânsul și soția sa Blașa Focșăneanu, investită cu formula executorie, să fie întărită de către autoritățile noastre judecătorești în conformitate cu art. 374 Pr. civ. acordându-se cuvenitul exequator, spre a putea fi înscrisă la Oficiul Stărei Civile din București unde s'a oficiat căsătoria ;

Considerând că, în adevăr, după art. 374 Pr. civilă, hotărîrea unui Trib. străin pentru a putea fi executată în țara noastră trebuie să fie investită cu formula executorie de către un Trib. român, adică să aibă un executor, însă, Tribunalul sesizat a declara executorie o atare hotărîre e ținut să examineze, dacă această hotărîre întrunește condițiunile constitutive ale unei hotărîri, dacă este dată cu competență, și e definitivă, dacă nu violează vre-o dispozițiune de ordine publică, precum și dacă există reciprocitate de executare și a hotărîreilor române în acea țară ;

Având în vedere că, în speță, hotărîrea care se presintă este un duplicat tradus în limba română, certificată fiind traducțiunea de legația României la Viena și confirmată de Ministerul afacerilor străine ; din al cărui context reese că căsătoria săvârșită la Viena între Sami Focșăneanu și Blașa Focșăneanu, născută Farhi, conform registrului de căsătorie II fol. 36 posta 170 al comunității Turco-Istrailită, în ziua de 4 August 1898, se consideră ca definitivă ; în urma declarațiunei mutuale a ambilor soți, că consimt de bună voie a se divorța ; duplicat care a fost redactat conform cererii soțului prin avocatul său în ziua de 7 Iunie 1904 ;

Că dară, acest duplicat constată disolvarea unei căsătorii contractată la Viena și cererea de exequator este făcută în scopul de a putea înscri desființarea căsătoriei la oficerul de stare civilă din București ; or

este cunoscut că asemenea sentințe nu pot fi înscrise de cât la oficiul unde căsătoria a fost celebrată;

Că chiar admitând, că în duplicat s'a făcut o eroare în sensul că s'a zis că căsătoria a fost celebrată în Viena și s'a enunțat și registrul în care se găsește trecută această căsătorie, totuși partea reclamantă nu poate să modifice prin cererea de exequator, redacțiunea lui și nici Trib e competent a face verii o rectificare;

Că, prin urmare, Tribunalul fără a mai examina dacă acest duplicat intrunește caracterul unei hotărâri și dacă sunt îndeplinite toate cerințele legii pentru a putea fi susceptibil de executare în România, găsește față cu cele ce preced că cererea de exequator este fără temei;

Pentru aceste motive, Tribunalul, respinge, etc.

(ss) G. A. Mavrus, G. M. Corbescu.

p. Grefier (s) Tănăsescu

Observație. — Se poate consulta în privința ca-sului interesant judecat de Tribunalul Ilfov, prin sentința ce publicăm astăzi, o altă sentință a tribun. Iași, publicată în *Curierul Judiciar* din 1902, No. 23, și adnotată de Directorul nostru, D-l D. Alexandresco.

(N. R.)

JUDECĂTORIA OCOLULUI JIU, JUD. GORJIU

Audiența de la 14 Decembrie 1904

Paraschiva Gh. Ciocan cu I. C. Calotă

Cartea de judecată No. 697

Pământ rural. — Dacă minorii, fiu de săteni în viață pot cumpăra pământ rural. — (Art. 4 și 7 din legea rurală din 1864; Art. 1, 2 și 14 din legea interpretativă din 1879).

Legea rurală din 1864, și cea interpretativă din 1879, arătând categoric și restrictiv, care a nume locuitorii săteni pot cumpăra terenuri rurale, mărginind această favoare numai în folosul cultivatorilor săteni, și înțelegând prin cultivatori săteni pe bărbații oameni capabili a suporta greutatea muncii câmpului, urmează că un sătean minor, al cărui tată trăiește nu poate cumpăra asemenea pământ, nici chiar cu autorizația tatălui său.

Nu mai nevărstnici orfanii de tată, când sunt în condiții n'le sus citatelor legi, pot cumpăra pământ dat după legea rurală

S'a ascultat d-l avocat Gh. Rovinaru din partea reclamantei Paraschiva Gh. Ciocan și d-l avocat Iosif Minof din partea pârâtului I. C. Calotă.

Judecata,

Având în vedere că în speță este în discuție anularea unui act de vânzare de teren rural intervenit între I. C. Calotă minor în etate de 12 ani, după cum se vede din extractul de naștere No. 10/90, al primăriei comunei Urdari de jos, cu autorizația tatălui său Const. I. Calotă și între vânzătorul G. Ciocan, acum mort, și care anulare se cere de Paraschiva G. Ciocan fca adoptivă a vânzătorului;

Având în vedere, că legiuitorul prin legea de la 15 August 1864, care a consacrat improprietărirea clăcășilor a arătat anume cari locuitorii vor fi improprietăriți și pe ce întindere de pământ;

Având în vedere că prin aceeași lege prin art. 7 s'a dispus anume și în mod restrictiv către cine se poate vinde pământul rural și adică: numai către comuna sa și către verii-un alt sătean;

Având în vedere că prin legea interpretativă d'n 13 Februarie 1879, interpretându-se art. 7 din legea de la 1864. s'a dat explicații destul de deslușite, arătând categoric și restrictiv, cari anume locuitorii săteni pot cumpăra terenuri rurale mărginind această favoare numai în folosul cultivatorilor săteni, înțelegând prin cultivatori săteni pe bărbații, oameni capabili a suporta greutatea muncii câmpului;

Considerând că în speță cumpărătorul este un copil de 12 ani, nu numai incapabil de a contracta; dar și incapabil de a cultiva pământul și prin urmare incapabil de a cumpăra pământ rural;

Având în vedere, că legiuitorul din 1864, ținând cont și de minorii a arătat prin art. 4 ultimul aliniat, în care cas pot fi improprietăriți și spune: nevărstnicilor unui sătean, li se dă acelaș pământ ce a avut și tatăl lor la epoca morții sale, însă după cum vedem această favoare a fost acordată numai orfanilor de tată;

Având în vedere că în speță minorul cumpărător are tată care stăpânește pământ dat după legea rurală din 1864 tatălui său Ion M. Calotă, după cum rezultă din certificatul No. 905/904. al Primăriei comunei Urdari de jos, mai având încă și pământ cumpărat de la stat după cum se dovedește cu certificatul No. 1154/904 al Primăriei comunei Ionești;

Având în vedere, că actul de vânzare autentificat de tribunalul Gorj la No. 3335/902, este intervenit între minorul Ion C. Calotă cu autorizația tatălui său Const. I. Calotă și Gh. Ciocan;

Considerând, că minorul la etatea de 12 ani n' avea de unde să plătească suma de 670 lei, cu care s'a cumpărat terenul căci el se găsește în casa tatălui, și la o vârstă când puterile nu-i permite să muncească așa mult în cât să poată strânge acea sumă de bani; de unde rezultă că banii au fost dați de tatăl său;

Având în vedere, că din această cumpărătoare rezultă, că Const. I. Calotă tatăl minorului I. C. Calotă, ne mai având drept de a cumpăra teren rural, întru cât deja avea și presintându-se ocașiune favorabilă, s'a servit de fiul său ca persoană interpretă spre a putea face această cumpărătoare pe care o credea strecurată fără a fi băgată de seamă;

Considerând, că legea interpretativă din 1873, prin art. 2 declară că sunt și vor fi nule orii ce acte autentice, sub semnătură privată, directe sau indirecte, deghisate sau prin persoane interpuse;

Având în vedere, că de și Co-lul civil prin art. 952 arată, că capabilii nu pot opune minorului ne-capabilitatea lui;

Considerând însă că, legea rurală este o lege excepțională ale cărei dispozițiuni fiind de strictă interpretare și de ordine publică, nu se aplică de cât persoanelor prevăzute într'ansa; chiar atunci când dispozițiunile ei sunt contrare dreptului comun;

Considerând, că admitând contrariul de cele ce am spus până aci ar însemna a deschide larg poarta prin care s'ar eluda salutara lege rurală, prin faptul că în fie-care comună s'ar găsi săteni improprietăriți după legea rurală și avuții, care sub cuvânt că cumpără copiii lor ar deposeda pe nevoiași, cari având nevoie de bani la un moment dat, și-ar vinde poate pe nimic proprietatea pe care clăcuise, și pe care legiuitorul de la 1864, în mărinimia lui l-a făcut stăpân;

Că ast-fel fiind acțiunea de față devine fondată, și ca atare urmează a se admite, așa după cum și-a modificat-o reclamanta în instanță;

Văzând și art. 1169, 1170 Cond. civ.; art. 1, 2 și 14 din legea interpretativă din 13 Februarie 1879;

Pentru aceste motive, admite acțiunea, etc.

Judecător (s) G. Al. Antonescu.

Grefier (s) P. Georgescu

Cercetarea paternității

În Camera franceză, deputatul Marcel Sembat, împreună cu mai mulți colegi de-ai săi din gruparea socialistă, a depus un proiect de lege relativ la cercetarea paternității.

Iată acel proiect :

Art. 1.—Acțiunea în cercetarea paternității este permisă în condițiunile determinate prin legea de față.

Paternitatea poate fi stabilită nu numai prin dovadă scrisă, ci în lipsă de probă scrisă, și prin presumpții grave, precise și concordante.

Posesia de stat face, prin ea însăși, dovadă, cu dreptul însă pentru pretinsul tată de a propune toate mijloacele în stare de a stabili că copilul tratat de el ca al său, era străin.

Art. 2.—Constatarea judecătorească a paternității nu dă tatălui nici un drept asupra copilului. Ea nu-î impune altă obligație către copil de cât plata unei pensii alimentare, determinată după mijloacele sale, pînă la majoritatea copilului.

Se datorește o recompensă, din cauza acestei datorii, dacă tatăl este căsătorit sub regimul comunității. La moartea tatălui, pensia alimentară se ia din moștenirea sa.

Art. 3.—Acțiunea în cercetarea paternității, poate fi exercitată, în timpul minorității copilului, de către mama sau tatorul său.

Această acțiune este admisă chiar în cazul cînd ar conduce la constatarea unei filiațiuni adulterine sau incestuoase.

Art. 4.—Tatăl, contra căruia a fost exercitată acțiunea în cercetarea de paternitate, perde pe viitor dreptul de a recunoaște copilul fără consimțimîntul mamei, atară numai dacă mama este interzisă sau decăzută din puterea părintească.

În acest caz, recunoașterea va trebui autorizată de către un consiliu de familie.

Art. 5.—Copilul major nu poate fi recunoscut de cit cu consimțimîntul său.

Art. 6.—Independent de pensia alimentară impusă tatălui prin art. 2, mama naturală poate cere și pentru dînsa daune-interese, în proporție cu prejudiciul moral și material ce a suferit.

Aceste daune-interese vor cuprinde, dacă e loc, o parte din cheltuelile ce mama singură ar fi făcut pe nedrept, pentru întreținerea și educația copilului pînă la pronunțarea hotărîrii. În nici un caz însă nu pot fi inferioare cheltuelilor de facere și de întreținere, ale mamei, pe timp de trei luni.

O asemene lege s'a cerut și la noi. Reproducem aci numai concludia unui viguros articol

datorit penei Directorului nostru, d-l D. Alexandresco (1).

«Așa dar, justiția și umanitatea cer ca ori ce copil să aibă o familie, să aibă un tată care să-l crească și să-l hrănească.

Cercetarea paternității trebuie deci să fie permisă, după cum era altă dată în Moldova, în vechea jurisprudență franceză și în dreptul intermediar, după cum este și astăzi în Anglia, în America, în Austria, Germania (art. 1717 din Codul german), în Spania (art. 135 din Codul spaniol), în Portugalia (art. 130 din Codul civil portughez), în Elveția în mare parte, în Norvegia, etc.

Prin urmare, să ne unim cu toții, și profesori, oratori, publiciști, jurisconșulți, autori dramatici, să luptăm cu pană și cu cuvîntul întru apărare acestei idei, nădăduind ca într'un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, se va șterge din Codul civil o dispoziție care o adevărată pată și o rușine a secolului în care trăim».

BANCHETUL „CERCIULUI JURIDIC” DIN PLOEȘTI

Publicăm astăzi scrisoarea ce d-l C. N. Toneanu, unul din comentatorii Codului de comerț, a adresat d-lui N. M. Părvulescu, inițiatorul Cercului juridic din Ploești, cu privire la menirea avocaților, cum și toastul ridicat la banchet de distinsul magistrat al Trib. de Prahova, d-l V. I. Bălășescu, cu care închidem această rubrică.

Scrisoarea d-lui C. N. Toneanu

Iubite d-le Părvulescu,

Nam cuvînte să mulțumesc Cercului avocaților din Ploești pentru onoarea ce-mi face de a mă invita, prin d-ta, să iau parte la conferința celebrului profesor și jurisconșult, distinsul meu amic, d-lui D. Alexandresco, și la banchetul ce va avea loc la 8 Maii c.

Regret că mă găsesc în imposibilitate de a lua parte, însă te asigur că cu inima și sufletul sunt în mijlocul d v, în mijlocul colegilor noștri, luptători vecinic pentru drept și dreptate.

Avocații sunt cea mai modestă clasă, dar și cea mai nobilă, a omenirii. Dreptul, cum zicea Mirabeau, este suveranul lumii, iar avocații sunt credincioșii lui conștienți. Cine urăște pe avocați, nesocotește pe acest mare suveran, singurul puternic în această lume. Să nu uite nimene că avocații au proclamat «drepturile omului» în celebra adunare a Statelor generale convocată sub Ludovic al XVI, unde mai mult de 300 de legiști, avocați sau magistrați, au cerut cu putere reintronarea dreptului, domnia legii, care a triumfat în definitiv prin celebra revoluțiune franceză, detronând arbitrarul și tirania și punînd în locul ce se cuvinea pe marele suveran al omenirii. Avocatul astăzi ca și magistratul, mergînd mână în mână, își dau toată puterea minței lor pentru ca dreptul să triumfe.

Trebuie să recunoaștem adevărul zis de un mare scriitor, că nu există putere mai mare, modestă, surdă dar teribilă

(1) Veđi Curierul Jidiciar, din anul 1902, No. 8, p. 73, 74.

ca aceea a puterii judecătorești. Toate puterile au trebuință de ea, iar ea de nimeni. Dați-mi, zicea el, puterea judecătorească, păstrați legile voastre, ordonanțele, toată această lume de hârtie, și mă însărcinez să fac să triumfe sistemul cel mai contrar al legilor voastre. Însă avocașii sunt vecinic cari priveghează și luptă zi cu zi ca să triumfe legea și dreptul, și să se țină sus prestigiul justiției. Și n'ași putea zice căroră din aceste două categorii se cuvine mai mult meritul acestui triumf, atât de adevărat este că una cu alta se completează în greaua misiune ce le este încredințată.

Să fim mândri de nobila noastră misiune.

Să trăiască corpul avocașilor din România, care face onoare și gloria neamului nostru.

Să trăiască demna magistratură a țării noastre.

Să trăiască cercul avocașilor din Ploești.

Să trăiască ilustrul juriconsult și conferențiar, d-l D. Alexandresco!

Primește, iubite colega, asigurarea celei mai distinse considerații, și te rog a fi interpretul sentimentelor mele în ziua banchetului Cercului avocașilor din Ploești.

Galați, 4 Maiu, 1905.

C. N. Toneanu

* * *

Toastul d-lui V. I. Bălășescu

Domnilor,

Din mijlocul acestui cerc frumos am auzit o voce care a spus că în drept orî-ce chestiune se poate susține într'un fel sau altul. Să-mi fie permis a nu împărtăși această părere, căci dreptul fiind creat prin dispozițiunii legislative, nu se poate imputa legiuitorului că a avut intenția de a crea dispozițiunii cu două înțelesuri, ci cu unul singur, care formează dreptul în sine. Totul dar se reduce în a cunoaște această idee de drept, pe care a voit-o legiuitorul; căci în aceasta stă adevărata știință a dreptului, și după aceasta se apreciază cunoștințele acelor cari se ocupă cu studiul dreptului.

Este adevărat, însă, că studiul dreptului prezintă multe dificultăți, când este vorba de a-l aplica la faptele omenești, care sunt variabile și de cele mai multe ori neprevăzute de mintea legiuitorilor tuturor timpurilor. Aceste dificultăți sunt cu atât mai mari la noi cu cât dreptul nu a fost creat treptat și pentru satisfacerea nevoilor, după obiceiurile și tradițiunile poporului nostru, ci toate legile au fost importate de odată, tăind cu trecutul nostru și impunându-ne dispozițiunii luate pentru alți oameni cu alte obiceiuri și cu un alt trecut; din această cauză o confuziune s'a produs în aplicarea acestor legi, ce sunt în desacord cu vechile noastre legiuiri, dând naștere la nedumeriri, la interpretări diferite, la discuțiuni de multe ori inutile între acei ce se ocupă cu acest frumos studiu al dreptului.

De aceste nedumeriri și dificultăți au fost conduși câți-va tineri avocași din Ploești, cari și-au pus în gând a forma un cerc juridic, al cărui scop era pe de o parte de a strânge mai mult relațiunile dintre membrii săi; iar pe de altă parte, de a lămuri prin studii și discuțiuni contradictorii, chestiunile întunecoase, pe care le presintă ma-

teria dreptului. Incercarea lor a fost încoronată de succes, căci astăzi Cercul juridic este mărit, coprinzând întreg tineretul din barou și magistratură, dori-or de muncă și de lumină. Mi-a fost rezervată plăcerea de a face parte din acest cerc, și a auzi la conferințe pe tineri, abia eșiți după băncile școlăii, aventurându-se în chestiunile cele mai dificile ale dreptului și expunându-le cu claritatea și competența chiar a celor mai obișnuiți cu ele. Aceasta probează utilitatea înființării Cercului juridic și că înființătorii lui și-au ajuns ținta, pentru care se pot felicita.

Nu trebuie însă să perdem din vedere un lucru, că în cea mai mare parte dificultățile în interpretarea codului civil român au dispărut, grație muncii neobosite, inteligenței fără margini, și cunoștințelor profunde ce posedă în ale dreptului eminentul profesor al facultății juridice din Iași, d. Dimitrie Alexandresco, care cu multe sacrificii și privațiuni ne a dat tutulor la îndemână cele opt volume de comentarii a dreptului civil român. De sigur nu este nimeni printre noi, care să nu fi celtit și recedit aceste comentarii, în care se vede cu câtă claritate se expune starea legislațiunii noastre, în comparație cu legislațiile străine și vechea noastră legislație, în care se relevează toate chestiunile spinoase și, apoi, cu mulț'a erudițiune se propune soluțiile care, după mine, sunt în afară de orî-ce critică, și de aceia le urmez cu religiozitate ori de câte ori în cariera mea mi se ivește ocaziunea de a le aplica.

Socotesc, că Cercul juridic din Ploești, dacă până acum și-a ajuns scopul, apoi, de sigur se datorește poate numai acestor comentarii.

Măi sunt încă dificultăți în dezvoltarea diferitelor chestiuni juridice, pentru că monumentală operă a ilustrului profesor de la Iași nu e terminată; dar cunoscându-ne omul, putem spera că va fi dusă până la capăt; că, rînd pe rînd, vom vedea eșind de sub pana sa maiastră volume de comentarii ale codului civil, până ce vom vedea la urmă acel faimos cuvînt «sfârșit» visat de toți scriitorii, cari întreprind opere de talia celei despre care vorbim. Și atunci, atunci numai va fi fericit acela, care neobosit a muncit pentru răspîndirea științei dreptului, fiind-că și-a plătit cu prisosință tributul către țară, fiind-că'i va fi dat sa vază recunoscătoare generațiunii întregi, cari se încălzesc și se dezvoltă la lumina razelor sale strălucitoare, ca ale unui soare al științei.

Și acum, Domnilor, ridicînd paharul meu, nu-mi rămîne de cât să urez d-lui Dimitrie Alexandresco, sa-i dea Domnul încă pentru multă vreme puterea de muncă de până acum, spre a-și continua opera sa, căci va fi pentru mulțumirea și fericirea noastră a tutulor, care ne ocupăm și trăim din studiul dreptului.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

La tipografia «L'indépendance Roumaine»
Quelques mots sur le Contentieux Administratif

de d-l

Em. Porumbaru

Acest studiu este extras din ziarul «L'indépendance Roumaine»